

Fotos: Marianne Gjørv

Bolig, bil og klima

Hvordan bruke det internasjonale ressurspanelet i omstilling til en sirkulær økonomi

Marianne Gjørv, Seniorrådgiver,
Miljødirektoratet

Webinar om materialeeffektivitet og klima
24.11.20

Miljødirektoratet.no

Hei!

Jeg heter Marianne Gjørv og jobber med internasjonalt miljøsamarbeid i Miljødirektoratet.

Jeg representerer Norge i styringskomitéen til det internasjonale ressurspanelet. På lik linje med FNs klimapanel og FNs naturpanel, **sammenstiller ressurspanelet eksisterende kunnskap** fra internasjonale forskningsmiljøer. Ressurspanelet lager vitenskapelige rapporter om hvordan vi kan utnytte naturressurser og materialer mer effektivt, for å få et bedre miljø.

Edgar Hertwich fra NTNU er forskerrepresentant i ressurspanelet. Han er en av hovedforfatterne av ressurspanelets nye rapport om hvordan mer effektiv bruk av materialer i biler og boliger kan gi lavere klimagassutslipp.

Edgar skal snart presentere rapporten for dere. Jeg skal først snakke litt om **bolig, bil og klima**, og hvordan vi kan bruke **ressurspanelet** i omstilling til en **sirkulær økonomi**.

Mer effektiv bruk av materialer i bolig og bil kan gi lavere klimagassutslipp

Foto: Marianne Gjerv

Miljødirektoratet.no

Vi er mange som bruker mye tid hjemme om dagen. Du er kanskje opptatt av å ha en behagelig innetemperatur?

Energi i bygg har lenge vært et tema i klimaarbeidet. Men har du tenkt på at **materialene i boligen** din også har sluppet ut klimagasser, enten det er fra produksjon av planker, glass, stål eller betong?

Og hva tenker du når du ser en ny bil? Kanskje du er opptatt av hva slags drivstoff den bruker? Eller hvor lang rekkevidde den har, hvis det er en elbil?

Nullutslippsbiler har blitt et begrep. Men har du tenkt på at **materialene** som **bilen** er laget av også har sluppet ut klimagasser, enten det er fra produksjon av metall, glass, plast eller tekstiler?

Dette har ressurspanelet tenkt på. Deres nye rapport handler om **hvordan mer effektiv bruk av materialer i bolig og bil kan gi lavere klimagassutslipp.**

Sirkulær økonomi viktig for å nå klimamål

Ressurspanelet anbefaler tiltak innen sirkulær økonomi for å nå Parisavtalens klimamål

Vi må se på hele livsløpet til biler og boliger, fra design til bruk av miljøvennlige materialer, ombruk og materialgjenvinning

Arealintensiv boligbygging, bildelingsordninger og redusert størrelse på biler er andre tiltak for å gi lavere utslipp av klimagasser

Fotos: Marianne Gjerv

Miljødirektoratet.no

Her ser dere et bygg på Økern i Oslo som rives. Mange av materialene sorteres og sendes til **materialgjenvinning**. I bakgrunnen bygges et nytt høyhus. Det får en mer **effektiv arealutnyttelse** enn bygget som ble revet.

I følge ressurspanelets nye rapport kan tiltak innen **sirkulær økonomi** gi et betydelig bidrag til å nå Parisavtalens klimamål.

Ressurspanelet anbefaler å se på hele **livsløpet til biler og boliger**, fra designfasen til rehabilitering og reparasjon, til riving og skroting.

Hvis vi designer et bygg som et legohus, med deler som kan tas fra hverandre, blir det lettere å gjenbruke deler av bygget senere, og tilpasse det til nye behov. Med mer **ombruk** og **materialgjenvinning**, kan vi se på bygg som morgendagens materialbanker.

Ressurspanelet anbefaler også bruk av mer **miljøvennlige materialer**, som for eksempel å bygge hus i tre istedenfor stål og betong. Kanskje kan et hus eller en bil lages med **færre og lettere materialer**? Kanskje kan vi **leie** mer av det vi trenger som en **tjeneste**, istedenfor å eie det? Da vil det lønne seg å bygge med kvalitet, slik at det varer lenge, enten det er en bil eller en bolig.

Arealeffektiv boligbygging, **bildelingsordninger** og **redusert størrelse på biler** er i følge ressurspanelet tiltak som kan gi lavere utslipp av klimagasser.

Ressurspanelet som kunnskapsleverandør

Foto: Ressurspanelet

Foto: Marianne Gjerv

Miljødirektoratet.no

På bildet ser dere ressurspanelets forskere i møte med styringskomitéen, som representerer myndighetene i 28 land, i tillegg til EU og FN. **FNs miljøprogram** er sekretariat for panelet.

Ressurspanelet er en **kunnskapsleverandør**. De har skrevet rapporter om blant annet **tilgang til og miljøkonsekvenser ved bruk av ressurser** som biomasse, fossile brensler, metaller, mineraler, vann og landarealer.

Panelet har også skrevet **tverrfaglige rapporter** om blant annet byutvikling og sirkulær økonomi.

Styringskomitéen gir innspill til rapportene, men innholdet står for forskernes regning.

Ressurspanelet: Global Resources Outlook 2019

Forskere fra 40 land har sammenstilt eksisterende kunnskap om samlet globalt uttak av naturressurser siste 50 år

På disse årene er uttaket av naturressurser tredoblet

Både uttak og bearbeiding av naturressurser bidrar til forurensning, tap av naturmangfold, belastning på vannressurser og store klimagassutslipp

Kilde: Ressurspanelet

Miljødirektoratet.no

Her er sammendraget til ressurspanelets rapport **Global Resources Outlook 2019**.

I rapporten har forskere fra 40 land sammenstilt eksisterende **kunnskap om samlet globalt uttak av naturressurser de siste 50 årene**.

På disse årene er **uttaket av naturressurser tredoblet**.

Rapporten viser hvordan uttak og bearbeiding av naturressurser bidrar til **forurensning**, tap av **naturmangfold**, belastning på **vannressurser** og gir store **klimagassutslipp**.

Bruk ressurspanelets rapporter til å fremme en sirkulær snuoperasjon

I mars 2020 la EU fram sin nye handlingsplan for sirkulær økonomi, som en del av EUs Green Deal

Regjeringens nasjonale strategi for sirkulær økonomi er ventet våren 2021

Les om ressurspanelet på miljodirektoratet.no

marianne.gjorv@miljodir.no

Foto: Marianne Gjorv

[Miljødirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no)

Mange land og bransjer er heldigvis i ferd med å utforske nye forretningsmodeller for sirkulære løsninger. Det skjer også mye positivt på miljøområdet innen bygg og transport i Norge.

I mars i år la EU fram sin nye **handlingsplan for sirkulær økonomi**, som en del av **EUs Green Deal**. Den vil få betydning for Norge gjennom EØS-avtalen. Regjeringens nasjonale strategi for sirkulær økonomi er ventet våren 2021.

Ta gjerne kontakt med meg for spørsmål om ressurspanelet. Har dere spørsmål om det nasjonale arbeidet med sirkulær økonomi, kan jeg ta det videre til de rette ansvarlige i Miljødirektoratet.

Dere kan lese mer om ressurspanelet på **Miljødirektoratet.no**:
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/avfall/det-internasjonale-ressurspanelet/>

Til slutt vil jeg komme med en oppfordring. Bruk ressurspanelets rapporter til å **fremme en sirkulær snuoperasjon**, noe bildet av dette opp-ned-huset kan illustrere. Takk for meg!